

Paraša: Balak

5 357 písmen

1 455 slov

104 veršů

178 řádek

Žádná micva

וַיֵּרָא בַלָּק בֶּן־צִפּוֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי וַיִּגֵּר
 מוֹאָב מִפְּנֵי הָעַם מֵאֵד כִּי רַב־הוּא וַיִּקְּץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי
 יִשְׂרָאֵל:

Balak, Ciporův syn, viděl vše, co Jisra'el učinil tomu Emorejci. A Moav se velice obával toho lidu, protože se stal pánem a Moav se teď bál lidu Jisra'ele.

Sidra pro tento týden: Balak**1. alija (Be-midbar 22:2–12)**

Moábský král Balak vidí, jak Jisra'el porazil Emorejce a nyní se obává, že proti Jisra'eli nemá šanci obstát. Pošle proto posly do Midjánu k Bileámovi, synu Be'orovu, a požádá ho o pomoc. Bileám má Jisra'el proklet a oslabit jej natolik, aby byl v bitvě proti Balakovi poražen. Bileám řekne Balakovým vyslancům, aby zůstali přes noc. Bůh se v noci Bileámovi zjeví a varuje ho, aby nejel do Moábu a nepokoušel se proklít Jisra'el, neboť ten je požehnaným národem.

2. alija (22:13–20)

Bileám ráno oznámí Balakovým vyslancům, že s nimi s ohledem na Boží varování nemůže odejít. Balak se ale nevzdá a pošle vyšší důstojníky, aby Bileáma přesvědčili. Bileám opakuje, že je vázán Božím slovem. Bůh se Bileámovi v noci zjeví znovu a tentokrát mu dá svolení jít, ale musí udělat, co mu nařídí.

3. alija (22:21–38)

Bileám osedlá svou oslici a cestuje s Balakovými úředníky. Bůh je přesto Bileámovým rozhodnutím rozhnán a pošle anděla, aby mu v tom zabránil. Oslice spatří na cestě anděla s mečem v ruce. Odbočí z cesty, aby se andělovi vyhnula, a Bileám, který anděla nevidí, oslici udeří. Anděl se poté postaví doprostřed úzké cesty, vedoucí mezi dvěma zídками. Když oslice uhne směrem ke zdi a přitiskne k ní Bileámovu nohu, Bileám ji opět udeří. Anděl se pak postaví do úzké soutěšky, kde ho oslice nemůže obejít. Zastaví se a klesne pod Bileámem k zemi, což Bileáma rozčílí a znovu ji udeří. Bůh „otevře oslici“ ústa a ta na Bileáma promluví. Bůh tímto „odkryje Bileámovi oči“ a on anděla konečně spatří. Anděl Bileáma kárá, ten přiznává svůj hřích a andělovi navrhuje, že se vrátí domů. Anděl mu odpoví, že může pokračovat v cestě, pod podmínkou, že bude jednat podle B-žích pokynů. Balak vyjde Bileáma přivítat na hranici u Arnonu.

Proč se Bůh na Bileáma hněvá, i když mu dovolil odejít k Balakovi?

4. alija (22:39–23:12)

Bileám a Balak vystoupí na návrší, odkud Bileám spatří zadní voj tábora Jisra'ele. Bileám řekne Balakovi, aby mu postavil sedm oltářů a dal mu sedm býků a beranů k obětování. Balák vyhoví a Bileám zvířata obětuje. Bileámovi se zjeví Bůh a sdělí mu, co má říci. Bileám poté proti své vůli Jisra'eli požehná. Balák se rozzuří, ale Bileám na svou obhajobu tvrdí, že se nemůže vzepřít Božímu příkazu.

Koho se Bileám těmito oběťmi snaží napodobit? (viz Raši k Be-midbar 23,4).

5. alija (23:13–26)

Balak odvede Bileáma na nové místo v naději na lepší výsledek. Bileám opět přivede oběti. Stejně jako předtím se Bileámovi zjevuje Bůh a Bileám může Jisra'eli pouze požehnat, nikoliv ho proklít.

6. alija (23:27–24:13)

Balak a Bileám se vydají na třetí místo. Po přinesení oběti na oltář Bileám spatří tábory Jisra'ele a „spočine na něm Boží duch“, takže už Jisra'el ani nechce proklínat (Raši). Bileám opět žehná Jisra'eli. Balak ho propouští.

7. alija (24:14–25:9)

Před odchodem Bileám Balakovi prorokuje o budoucnosti Jisra'ele a ostatních národů. Zatímco Jisra'el se ujme vlády, Edomci, Amalekovci, Moábcí a další národy zmizí z dějin. Bileám se vrátí zpět ke svému lidu. Jisra'el se usadí v Šitim, kde jsou muži přitahováni k moábským ženám a také k uctívání jejich modly Pe'or. Moše vydá rozkaz pobít všechny, kdo se dopustili modloslužby. Aharonův vnuk Pinchas je svědkem veřejného projevu nevázaného chování a na místě zabije viníka, Zimriho z kmene Šim'on, spolu s Kozbi, dcerou midjánského náčelníka.

Haftara (Micha 5:6–6:8)

Prorok Micha popisuje mesiášské časy, které „zbytek Ja'akovův“ zažije. Připomíná také, jak Bůh pečoval o národ na poušti po vyjití z Egypta a jak zmařil zlé plány Balaka a Bileáma.

Hezké prázdniny, klidné léto a snadné půsty!

Rovnost šanci

„Ale v Jisra'eli již nikdy nepovstal prorok jako Moše“, píše se v závěru knihy Devarim. Midraš Sifrej ještě k tomu dodává: „V Jisra'eli nepovstal žádný, ale mezi národy světa povstal jeden.“ Kdo to byl? Bileám, syn Beorův. Přesto je mezi prorockým postavením Mošeho a Bileáma rozdíl: Moše nevěděl, kdo k němu mluví (z hořícího keře), zatímco Bileám věděl, kdo k němu mluví. Moše nevěděl, kdy k němu Bůh promluví, zatímco Bileám ano. K Mošemu mluvil Bůh, jen když stál, zatímco k Bileámovi mluvil, i když padl, neboť je řečeno: „Jenž Všemohoucího scénu zří a padá s otevřenýma očima“ (Nu 24:4).

Kdepak nějaký faraon – Bileám je prvním skutečným soupeřem, který se s Mošem mohl měřit, a v pozdějších komentářích je to právě Bileám, který plní úlohu Mošeho nemesis. Podle tohoto midraše by se dokonce mohlo zdát, že Bileám byl prorok, který svými schopnostmi Mošeho předčil. Tato „kacířská myšlenka“ je v komentářích uvedena na pravou míru – jak uvádí Raši:

„Pročpak Svatý, budiž požehnán, dopustil, aby jeho přítomnost (šechina) spočinula na tomto hříšném pohanovi? To aby se národy světa nemohly v budoucnu vymlouvat a říkat: „Kdybychom měli proroky jako Jisra'el, jistě bychom se byli obrátili a napravili!“ Proto jim ustanovil proroky, avšak tito je svedli na scestí, neboť ze začátku se národy

světa chovaly uměřeně, ale pod vedením Bileáma propadly nevázanosti.“

A v midraši Tanchuma se dále píše: „Stejně tak jako Svatý, budiž požehnán, dal Jisra'eli krále, proroky a učence, dal je i národům světa. Ale jak se svým posláním naložili! Jisra'eli byl dán Šlomo, národům světa Nevuchadnekar. Šlomo postavil Chrám, Nevuchadnekar ho zničil. Davidovi dal obrovské bohatství a moc a ten ho využil ke stavbě Chrámu. Hamanovi dal rovněž obrovské bohatství a moc, avšak ten ho využil k tomu, aby se pokusil jiný národ vyhladit. A stejně tak ustanovil Jisra'eli Mošeho, který mluvil s Bohem, kdykoli chtěl, a národům světa ustanovil Bileáma, který mluvil s Bohem, kdykoli chtěl. Je ale velký rozdíl mezi proroky Jisra'ele a proroky národů. Proroci Jisra'ele varovali národy před jejich hříchy, zatímco proroci národů (jako Bileám) lidi k hříchu sváděli, aby přivodili jejich zkázu. Proroci Jisra'ele navíc prosili o milosrdenství pro Jisra'el i pro národy světa, zatímco proroci národů hlásali pouze násilí.“

Bileám i Moše byli mimořádně „talentovaní“ proroci, ale své jedinečné schopnosti oba využili k opačným účelům. Rozdíl mezi Mošem a Bileámem je výzvou i pro nás. Každý člověk má šanci naložit s darem, který dostal, podle svého uvážení. A je na nás, jestli tak učiníme ku prospěchu ostatních, nebo jim budeme pouze škodit.

Bileámovo proroctví

Měla to být kletba, ale nakonec to dopadlo úplně jinak. Proroctví vyslovená Bileámem (jejich části) poskytla mnoho materiálu autorům midrašů a dostala se i modlitebních knih. Při vstupu do synagogy by měl každý vzpomenout na modlitbu, která začíná právě Bileámovými slovy z jeho třetího pokusu proklít Jisra'el: **„Jak dobré jsou tvé stany, Ja'akove, příbytky tvé, Jisra'eli!“** Při tomto pokusu o kletbu měl Bileám zaútočit na to nejcennější, co Jisra'el má. Domov. Místo, kde přebývá, stan setkávání, který Jisra'el v poušti zbudoval a přeneseně pak zaútočit i na Chrám, synagogy, studovny, školy, naše komunitní centra, kde se setkáváme. Zkrátka na vše, co nám pomáhá udržet pocit vzájemnosti. V uplynulém roce byly naše možnosti setkávání se značně omezeny a my jsme si tak mohli vyzkoušet (a snad již to více zkusit nebudeme), jak by to dopadlo, kdyby se Bileámův záměr proklít naše domovy uskutečnil, kdyby na něj nesestoupil Boží duch, který mu do úst místo kletby vložil požehnání. Ať už půjdete na oslavu ukončení školního roku, na šabat do své synagogy, nebo se zkrátka jenom konečně sejdete s přáteli, vzpomeňte si při překročení prahu na to, jak dobré jsou naše příbytky a jak moc nám chyběly.

NA HRANICÍCH MOÁBU...

... A JAK JSME VIDĚLI U OGA, S NAŠÍ TAKTIKOU NEMÁME PROTI JISRAELI ŠANCI. JEJICH VELITEL MÁ MIDJÁNSKÝ VÝCVIK.

NA MOÁBSKÉM GENERÁLNÍM ŠTÁBU

TAK UŽ JE TADY MÁME TAKY... PŘEDEJTE HESLO SA.GAZ

KONTAKTUJTE BILEÁMA A AKTIVUJTE NAŠÍ TROLLÍ FARMU! ROZLOŽÍME JE ZE VNITŘÍ!

SLYŠÍM MOÁBE... TAKŽE STANDARDNÍ DEZINFOAKCE - POMLUVY, POLOPRAVDY A KLETBY... OK, SEDÁM NA OSLICI A JEDU TAM!

O PÁR HODIN NA OSLÍM HŘBETĚ POZDĚJI

...VŠICHNI SI JEZDÍ NA KONI, JENOM JÁ MÁM TENHLE KRÁM... CO SE NAVÍC POŘÁD ZASTAVUJE... HEJBNI SEBOU!

U BILEÁMA V JESKYNI

BILEÁME...

PREJ MÁM TAKY PRÁZDNINY, TAKŽE ČUS!

HEJ! KAM JDEŠ? ZROVNA TO ZAČALO BEJT KONEČNĚ ZAJÍMAVÝ!

Také jste si oddechli, že už je s tím konec? Ale že to trvalo, co? Tak se moc neradujte, po prázdninách jsme tu zas. A víte, co znamená SA.GAZ?